

Opinie Laurian Lungu: Creșterea salariilor, măsura greșită a unei politici greșite

Autor: **Laurian Lungu** 07.05.2012

Recenta schimbare de guvern a amplificat entuziasmul tuturor partidelor politice pentru creșterea cât mai rapidă a salariilor bugetarilor. Această temă a revenit, obsesiv chiar, în aproape toate dezbaterile media din ultimele zile. Dezamăgitor însă, majoritatea ideilor vehiculate în aceste dezbateri au puțin în comun cu adevăratul fond al problemei. Două ar fi aspectele de menționat aici, unul ce ține de momentul aplicării acestei măsuri, iar celălalt legat de logica întregului raționament economic.

Întrebarea pusă frecvent este dacă avem acum bani la buget pentru creșterea salariilor. Bineînțeles că pentru un economist această întrebare este irelevantă. Contează ca

această creștere de salarii să poată fi finanțată permanent, nu numai din încasările obținute într-un trimestru. Aceeași eroare s-a făcut în toamna lui 2008, tot înaintea alegerilor, când cheltuielile cu salariile bugetarilor au crescut în ultimul trimestru cu un halucinant 150% în termeni reali! Știm cu toții ce a urmat. Ca și atunci, și acum economia României se pregătește să intre în recesiune. Și chiar dacă deficitul bugetar structural este acum mai redus, spațiul fiscal este mult mai restrâns decât în 2008, iar nivelul datoriei publice se apropie vertiginos de o limită critică.

Eforturile din ultimii doi ani pentru reducerea cheltuielilor cu salariile bugetarilor au efecte vizibile. Salariul mediu în administrația publică este acum cu numai 25% mai mare decât media salariului pe economie, față de 80%, cât era în anul 2008. Acesta este un aspect pozitiv într-o economie în care cauzalitatea este direcționată dinspre nivelul salariilor publice către cele din sectorul privat. Ponderea cheltuielilor cu salariile în PIB a scăzut și ea, de la peste 9% în 2009 la sub 7% în 2011. Ambele valori se situează în limite general acceptate.

Problema de fond însă este aceea că toate aceste eforturi recente nu au făcut decât să corecteze parțial un dezechilibru uriaș acumulat în timp, începând încă din anii 2000. Numai între 2007 și 2011 cheltuielile cu salariile în sectorul public au crescut cu 52% în termeni nominali, în timp ce salariul mediu pe economie a avansat cu 41%. Înainte de 2007 creșterea excesivă a salariilor din sectorul public, fără legătură cu inflația sau productivitatea, punea o presiune constantă, an de an, atât asupra nivelului remunerației din mediul privat, cât și asupra inflației. Iar între 2002-2004 cheltuielile publice cu salariile nu depășeau 5% din PIB.

Atenția excesivă pe care aproape toate guvernările post '90 au avut-o vizavi de menținerea numărului de angajați în sectorul public poate fi justificată electoral, însă pune în discuție raționamentul economic al acestor abordări. În contextul economic global, o economie aflată în stadiul de dezvoltare al României și în care 29% din totalul angajaților sunt în sectorul public va acumula, în mod inerent, capital la un nivel suboptimal. Criza globală curentă a readus în discuție diferențele dintre sectoarele care nu exportă, ca și administrația publică, învățământul sau sănătatea, și cele care sunt expuse la competiția globală. Primele mențin mai multe locuri de muncă, însă sunt implicit protejate în mod excesiv de către autorități, generând un

cost pentru celelalte sectoare, unde fluctuația mărită de personal este însoțită de inovație și câștiguri de productivitate.

Soluția economică în cazul salariilor bugetarilor este continuarea procesului de reducere a numărului angajaților din sectorul public în paralel cu menținerea, deocamdată, în structura curentă a veniturilor și cheltuielilor, a costului cu salariile undeva la nivelul de 6,5% din PIB. Angajații publici vor fi mai puțini, însă plătiți mult mai competitiv, corelat cu productivitatea. Este foarte probabil însă ca șansele de implementare a acestei politici să fie aproape nule. Și acum, ca și în trecut, răspunsul va fi unul politic, în care eferverscența electorală va umbri luciditatea realității economice cu toate efectele adverse ce vor deriva de aici în viitor.

Laurean Lungu este analist economic, partener Macroanalitica